кредитно-модульною системою. Надається важливого значення поєднанню теорії з практикою. Деякі елементи навчання можуть бути творчо використані у практиці підготовки соціальних педагогів в Україні.

1. Дмитриченко М.Ф. Вища освіта і Болонський процес: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Дмитриченко М.Ф., Хорошун Б.І., Язвінська О.М., Данчук В.Д. – К.: Знання України, 2006. – 440 с. – Бібліогр.: С. 427 – 439.

2. Sweden // Focus on the Structure of Higher Education in Europe 2006/07. National Trends in the Bologna Process. – Brussels: Eurydice, 2007. – P. 279 – 283.

3. Higher Education in Europe 2009: Developments in the Bologna Process. – Brussels: Eurydice, 2009. – 72 p.

4. Bachelor of Science in Social Work. Department of Social Work. Goteborg University. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 20.12.2009: <http://www.socwork.gu.se/digitalAssets/1186/1186326_Programme_description.pdf> – Загол. з екрану. – Мова англ.

Стаття надійшла до редакції 17.11.2010

УДК 378.124(73)

Ірина Зварич, *кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник НД лабораторії НН центру мовної підготовки Національної академії СБ України і кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ США

Розглянуто педагогічну компетентність викладачів США у кожній нормі базових стандартів INTASC, проаналізовано тести оцінювання викладачів з педагогічної компетентності та педагогічної компетентності з навчальної дисципліни.

Ключові слова: *компетентність, педагогічна компетентність, навчальна дисципліна, компетенція, базові стандарти, тести, оцінювання, якість знань, діагностування, вищий навчальний заклад.*

Рассмотрено педагогическую компетентность преподавателей США в каждой норме базовых стандартов INTASC, проанализировано тесты оценивания преподавателей с педагогической компетентности и педагогической компетентности с учебной дисциплины.

Ключевые слова*: педагогическая компетентность, компетентность преподавателя, учебная дисциплина, компетенция, базовые стандарты, тесты, оценивание, качество знаний, диагностирование, высшее учебное заведение.*

In this article the teachers' tests of pedagogical competence and pedagogical competence of training subject are observed and teachers' pedagogical competence in each norm of basic standards INTASC is analyzed.

Key words: *competence, pedagogical competence, training subject, jurisdiction, basis standards, tests, education, quality of knowledge, diagnose, higher education establishment.*

Постановка проблеми. Модернізація вищої школи спрямована на вдосконалення процесу навчання, виховання і розвиток самостійної, творчої, ініціативної особистості. Саме тому, викладач має володіти знаннями педагогічних наук, розуміти сутність форм і методів демократичного виховання, гармонійного розвитку студентів, щоб спонукати їх до пізнання таємниць природи і наукових досліджень. Реформування вищої освіти та соціально-економічні зміни вимагають нових підходів до процесу навчання у вищому навчальному закладі і підготовки фахівців широкого профілю. Тому однією з вагомих потреб підвищення якості навчального процесу є оцінювання педагогічної компетентності викладачів та впровадження нових методів з методики викладання навчальних дисциплін та діагностування якісного рівня знань студентів.

Аналіз наукових досягнень і публікацій. Вивчаючи дидактичну та методичну літератури можна зазначити, що проблему педагогічної компетентності викладачів розглядають: Ю. Бабанський, В. Бондарь, С. Висоцька, В. Краєвський, Н. Кузьміна, А. Маркова, І. Лернер, В.А. Сластьонін, М. Скаткін, А. Хуторський, В. Шувалова, Г. Стрікленд (Stricland G.), М. Ефрік (Afric M.), Х. Марш (Marsh H.), Л. Роче (Roche L.), У. Кешін (Cashin W.), Ф. Фіч (Fich F.) та інші.

Суттєва проблема оцінювання педагогічної компетентності викладачів широко дискутується

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

серед українських та зарубіжних учених які знаходиться в центрі уваги дослідників: педагогів, психологів, філософів, фізіологів, спеціалістів практиків.

В.О. Пометун розділяє думку відомих російських вчених В.В. Краєвського, А.В. Хуторського, які розглядають терміни компетентність і компетенцію. На думку вчених, компетенція – це коло питань, з якими обізнаний педагог і має відповідний досвід. На думку вчених, компетентність у визначеній галузі – це поєднання відповідних знань і здібностей, що дозволяють обґрунтовано судити про сферу й ефективно діяти в ній, тобто компетентність – є результатом набуття компетенцій [2, 20]. Якщо до кола відповідних питань обізнаного педагога віднести ґрунтовні знання з навчальної дисципліни, вміння її викладати та оцінювати свою роботу, то зазначити, що на основі результатів оцінювання педагогічної компетентності викладачів передбачається якість навчального процесу у вищому навчальному закладі.

Л.І. Паращенко стверджує, що компетентність – це інтегрована характеристика якості, результативний блок, сформований через досвід, знання, вміння, ставлення, поведінкові реакції і побудована на комбінації взаємовідповідних пізнавальних відносин і практичних навичок, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів, знань та вмінь, всього того, що можна мобілізувати для активної дії. Вона зазначає, що компетентність – об'єктивна категорія, суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності, абстрактного носія. На думку Л.І. Паращенко предметна компетенція – це сукупність, знань, умінь та характерних рис у межах предмета, що дозволяє особистості виконувати певні дії через власне ставлення [2, 93].

В.А. Сластьонін належним чином характеризує педагогічну діяльність викладача, його компетентність і професійність. Він зазначає, що викладачеві мають бути притаманні: висока громадська і соціальна активність; любов до обраної професії, здатність навчати студентів і передавати їм свої знання, уміння, навички, досвід; інтелігентність, духовна культура, бажання і вміння працювати з іншими; професіоналізм, інноваційний стиль науково-педагогічного мислення, готовність до створення нових цінностей і прийняття творчих рішень; постійна потреба самоосвіти; необхідність фізичного і психічного стану здоров'я [4, 27]. Серед всіх компонентів педагогічної діяльності педагога, які характеризують його як неповторну особистість, він виокремлює педагогічний обов'язок і такт, педагогічну мораль і справедливість, відповідальність, самовідданість, авторитетність, культуру наукового мислення і готовність до педагогічної діяльності [4, 30]. До оцінювання педагогічної компетентності викладачів В.А. Сластьонін включає особисті і професійні якості педагога, його основні вимоги до педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі.

Я. Болюбаш, І. Булах, М. Мруга, І. Філончук розглядають педагогічну компетентність викладача в кожній нормі базових стандартів INTASC у яких визначають і поступово розширюють вимоги до педагога, його здатність викладати навчальну дисципліну та оцінювати якісний рівень знань, умінь, навичок студентів і колег.

Відповідно до вимог *першої норми базових стандартів INTASC* вони відносять до оцінювання педагогічної компетентності викладача розуміння основних концепцій навчання, припущення, вирішення спірних питань в опануванні навчальної дисципліни, методи опитування і найважливіші шляхи її пізнання. Вони зазначають, що викладач розуміє, як концептуальна система поглядів студентів та хибні уявлення про навчальний предмет можуть впливати на його опанування і навчання молоді, тому педагог вміло показує зв'язок навчальної дисципліни із суміжними науками [3, 62]. Однак, треба доповнити, що педагогічна компетентність викладача цієї норми потребує чіткого розуміння цілей і завдань навчальної дисципліни, усвідомлення зв'язку із суміжними науками, щоб професійно залучати студентів до змістовного вивчення навчальних предметів та підвищення самоосвіти викладачів для покращення навчально-виховного процесу.

Оцінювання педагогічної компетентності *другої норми базових стандартів INTASC* засвідчує, що викладач знає як правильно організувати навчальний процес для досягнення найкращого результату і простежити його протікання: як студенти засвоюють знання, набувають навички, розвивають розумові здібності. На думку Я. Болюбаш, І. Булах, М. Мруги, І. Філончук викладач розуміє, що розвиток фізичних, соціальних, емоційних, моральних і пізнавальних здібностей студентів впливає на навчання, тому він професійно вміє використати ці фактори в навчальному процесі і визначити рівень підготовленості студентів, усвідомлюючи, що прогрес у кожній окремій сфері навчання може вплинути на розвиток і вивчення інших [3, 63].

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

До педагогічної компетентності другої норми базових стандартів INTASC треба віднести обізнаність педагога щодо методики викладання навчальної дисципліни та методів, прийомів оцінювання якісного рівня знань студентів. Діагностування якісного рівня знань студентів відбувається для того, щоб підняти якість викладання навчальних предметів, з'ясувати недоліки та прогалини в процесі навчання і водночас визначити рейтинг викладача у вищому навчальному закладі.

Оцінювання педагогічної компетентності *третьої норми базових стандартів INTASC* полягає в тому, що викладач розуміє розбіжності в підходах до навчання і практичної діяльності, може їх ідентифікувати, включаючи особливості сприйняття навчального матеріалу і різну здатність до його засвоєння, а також спроможності створювати методику, що використовує сильні сторони студентів як основу для їхнього професійного зростання [3, 64]. На думку вчених, викладач розуміє фізичні вади студентів, труднощі, що виникають у вивченні іноземної мови і знає як допомогти в опануванні навчального предмета. Я. Болюбаш, І. Булах, М. Мруга, І. Філончук підкреслюють, що викладач знає, як індивідуальний досвід і попереднє навчання, а також мова, культура і родинне виховання впливають на досягнення студентів у навчанні. На їхню думку викладач враховує культуру, соціальну розмаїтість і усвідомлює необхідність пристосування методики навчання до життєвого досвіду і культурних особливостей студентів [3, 64].

Розглядаючи педагогічну компетентність третьої норми базових стандартів INTASC, зазначимо, що викладачі вищого навчального закладу використовують різні сучасні методики навчання і виховання студентів та зобов'язані враховувати сильні і слабкі сторони молоді для логічного і послідовного виконання навчальної програми в опануванні певної дисципліни. Викладачі професійно використовують індивідуальний підхід, власний досвід, знання, уміння і навички в процесі навчання і виховання студентів.

Оцінювання педагогічної компетентності *четвертої норми базових стандартів INTASC* засвідчує, що викладач обізнаний з різними видами навчального процесу, розуміє переваги й обмеження методів навчання і знає як його покращати, використовуючи різноманітні технології навчання студентів [3, 65].

Враховуючи, що викладачі вищого навчального закладу постійно працюють над удосконаленням навчально-виховного процесу, використовуючи технологічні ресурси у своїй копіткій роботі, можна зазначити, що до педагогічної компетентності треба віднести вміння впроваджувати новітні технології навчання до навчально-виховного процесу з метою його покращання.

Оцінювання педагогічної компетентності *п'ятої норми базових стандартів INTASC*, вказує що викладач використовує знання про мотивацію людської поведінки, отриманих з вивчення суміжних наук, зокрема психології, антропології, соціології для розробки стратегії організації і підтримки індивідуальної і групової роботи у вищому навчальному закладі [3, 65]. Компетентні викладачі обізнані в організації спільної продуктивної роботи у складних соціальних умовах, володіють принципами і методами підвищення самомотивації студентів до опанування навчальних дисциплін та ефективності навчально-виховного процесу.

Зазначимо, також, що педагогічна компетентність викладача передбачає вдосконалення професійного рівня, сприяє впровадженню сучасних ідеї навчанню і вихованню студентів, розробляти нові програми для підвищення якості навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі.

До оцінювання педагогічної компетентності *шостої норми базових стандартів INTASC* Я. Болюбаш, І. Булах, М. Мруга, І. Філончук відносять закономірності теорії комунікації, розвитку мовлення, роль мови в навчанні, гендерні розбіжності в спілкуванні зі студентами, використання інформаційних технологій, вербальне і невербальне спілкування [3, 67].

Соціологи жіночого об'єднання у США (SWS – Sociologists for Women in Society) та американські вчені, зокрема Х. Лаубі, К. Массоні, Дж. Спрег, Л. Фербер, досліджують проблему гендерного спілкування у вищих навчальних закладах США. Вони зазначають, що студенти жіночої статі надають перевагу спілкуванню з викладачами-чоловіками, а не викладачами-жінками, а студенти чоловічої статі – навпаки. Дослідники США підкреслюють, що гендерне спілкування зі студентами впливає на оцінювання педагогічної компетентності викладачів, змушує вищі навчальні заклади певним чином реагувати на можливий негативний результат діагностування педагогів. Вони зазначають, що студенти США вважають викладачів-жінок більш компетентними тому, що вони мають кращі здібності поєднувати знання навчальної дисципліни і вміння її викладати, триматись в

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

аудиторії та оцінювати якісний рівень знань молоді [6, 98]. Гендерне спілкування із студентами має певні розбіжності та недоліки в об'єктивності оцінювання педагогічної компетентності викладачів. Воно певною мірою впливає на оцінювання педагогічної компетентності викладачів, однак не варто цього брати за основу тому, що до його складу входять різні складові, які бажано окремо діагностувати і комплексно визначати рівень педагогічної компетентності професорсько-викладацького складу.

До оцінювання педагогічної компетентності *сьомої норми базових стандартів INTASC* Я. Болюбаш, І. Булах, М. Мруга, І. Філончук відносять: розуміння викладачем теорії навчання і викладання навчальної дисципліни, вимоги до складання навчального плану, закономірності розвитку студентів, розробку методики з ефективним використанням навчальних матеріалів, індивідуальних та суспільних ресурсів, потреб і здібностей студентів для досягнення навчальних цілей [3, 68].

Це є слушною думкою вчених і з нею варто погодитись тому, що компетентні викладачі повинні вміти розробляти різні методики, складати навчальні програми і робочі плани, щоб ті відповідали потребам студентів і підвищували якість навчального процесу. Однак, зазначимо, що оцінювання педагогічної компетентності викладачів потребує вміння виконувати запропоновані, розроблені і затверджені навчальні програми, робочі плани, щоб теоретичні знання, уміння, навички поєднати з їх практичною професійною діяльністю.

Оцінювання педагогічної компетентності *восьмої норми базових стандартів INTASC* вказує, що професійність викладача у визначенні знань студентів, використанні різних методів діагностування навчальних досягнень та обізнаність із теорією педагогічних вимірів і категорій: валідність, надійність, точність, шкалювання [3, 69]. Діагностування знань студентів здійснюється для того, щоб визначити рівень опанування програмного матеріалу, з'ясувати прогалини в процесі навчання і якість викладання навчальної дисципліни, оцінити педагогічну компетентність викладачів і їх вміння організувати навчально-виховний процес.

Оцінюючи якісний рівень знань студентів, ми визначаємо вплив педагогічної компетентності на викладання навчального предмету, заохочення студентів до його опанування, наукового пізнання і досліджень.

Оцінювання педагогічної компетентності *дев'ятої норми базових стандартів INTASC* висвітлює обізнаність викладача з методами опитування, основними напрямками педагогічних досліджень, ресурсами педагогічного зростання [3, 70].

Оцінювання педагогічної компетентності *десятої норми базових стандартів INTASC*, засвідчує розуміння викладачем зовнішніх факторів, які можуть впливати на навчання і життя студентів, обізнаність законів, що регулюють їх права і обов'язки викладачів. Я. Болюбаш, І. Булах, М. Мруга, І. Філончук зазначають, що викладач розглядає навчальні заклади як громадські організації і усвідомлює відповідні аспекти діяльності системи у якій працює [3, 71].

Проаналізувавши, дидактичну та методичну літературу з питань організації навчального процесу у вищій школі США, можна зазначити, що в Америці здійснює керівництво всіма структурними підрозділами вищих навчальних закладів опікунська рада, до якої входять представники навчальних і дослідницьких закладів, фірм, корпорацій тощо. Склад опікунської ради призначає губернатор штату або мер міста. Ця рада вирішує питання фінансування вищого навчального закладу, відкриття нових спеціальностей, факультетів і має повноваження призначати чи звільняти керівників університетів, які повністю підпорядковані її рішенням. На чолі нижчих структурних органів вищої школи знаходяться – декани, які відповідають за організацію навчально-виховного процесу і методичної роботи, за підбір педагогічних кадрів, перевіряють їх компетентність, підготовку і професійну придатність до викладацької роботи [1, 41 – 46].

Педагогічна компетентність викладачів США оцінюється спеціальними комісіями департаментів, при цьому звертається особлива увага на наукову діяльність педагогів. Високо оцінюється педагогічної компетентності викладачів, які висвітлюють свої погляди на сторінках наукових газет і журналів, ведуть дискусію і відстоюють свої наукові погляди, роблять внесок в науку, використовують власні дослідження і відкриття у викладанні навчальної дисципліни. Саме тому у вищих навчальних закладах США широко використовується вислів "publish or perish", що в перекладі означає – друкуйся, або залишайся без роботи. Для оцінювання педагогічної компетентності викладачів США розроблено тести з врахуванням: *вміння педагога визначати освітні цілі програми вищих навчальних закладів і їх аналізувати; ґрунтовних знань з навчальної дисципліни; здатності викладача передати*

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

студентам свої знання, уміння, навички, досвід з навчального предмета; вміння використовувати новітні технології; спроможності здійснювати індивідуальне і групове навчання студентів; здатності визначати якісний рівень знань студентів; спроможності відповідати за управління навчально-виховним процесом; підвищення самоосвіти педагогів; здатності осмислити свою практичну діяльність і вчитися на основі досвіду; наукових досягнень педагога.

У дидактичній та методичній літературі підкреслюється, що оцінювання педагогічної компетентності викладачів США здійснюється на основі відповідних *тестів педагогічної компетентності*, до яких включено питання з педагогіки і психології, методики викладання навчальних дисциплін і оцінювання якісного рівня знань студентів. У США розрізняють сімнадцять різних видів тестів оцінювання педагогічної компетентності викладачів. Такі тести мають відповідну складність і використовуються у двадцяти восьми штатах INTASC (Teacher Assessment and Support Consortium) – Консорціум з підтримки та оцінювання викладачів-початківців постійно розробляє і вдосконалює тести педагогічної компетентності викладачів до яких включають: сконструйовані відповіді, випадки з дослідження (case study exercise), приклади студентських робіт, що стосуються навчального процесу, ефективності його вдосконалення у вищому навчальному закладі і діагностування якісного рівня знань молоді.

Рівень володіння викладачем змістовними знаннями з навчальної дисципліни та вмінням передати накопичені знання, навички, досвід студентам визначається за *тестами педагогічної компетентності з навчальної дисципліни.* Такі тести розроблено лише із шести навчальних дисциплін і використовують їх поки що у семи штатах. З допомогою тестів педагогічної компетентності викладачів США з навчальної дисципліни перевіряють знання з біології, математики, фізики, соціальних наук, іспанської та іноземної мов [6, 50 – 75]. Слід зазначити, що у США дуже багато емігрантів та латиноамериканського населення, тому опанування студентами іноземними мовами становить певну необхідність у спілкуванні з носіями мови.

Виходячи із сказаного констатуємо, що у США існує 500 різних тестів перевірки педагогічної діяльності викладачів, але найбільш дієвими вважають *тести педагогічної компетентності та педагогічної компетентності з навчальної дисципліни*.

Оцінювання педагогічної компетентності викладачів відбувається на рівні окремих штатів, які встановлюють необхідні і різні за складністю вимоги для отримання ліцензії на право викладати у вищому навчальному закладі. Ліцензійні вимоги до педагогічної діяльності викладача складаються із трьох компонентів: освітнього, практичного і діагностичного. Отримання ліцензії викладача вказує на опанування ним певного рівня знань, умінь і навичок, які необхідні для педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі. Без ліцензії педагог може працювати тільки у приватних школах, а у деяких штатах – у середніх навчальних закладах протягом обмеженого часу, до заповнення вакантної посади ліцензованим викладачем. У більшості штатів для отримання ліцензії на викладання, окрім успішного проходження тестування з базових навичок і загальних знань, ґрунтовних знань з навчальної дисципліни і педагогіки вимагають американське громадянство, встановлюють вікові обмеження, перевіряють наявність рекомендацій та підтвердження факту практичної діяльності. У США існує двох, трьох ступенева система ліцензування викладачів, яка передбачає додаткові вимоги до кожного її типу. Додаткові вимоги отримання ліцензії стосується отримання вченого ступеня або подальшого професійного зростання.

Я. Кохен зазначає, що оцінювання педагогічної компетентності викладачів ґрунтується на студентських відповідях на запитання, які включено до анкети діагностування їх педагогічної діяльності. Різнобічні відповіді анкетування студентів певним чином вказують на педагогічну компетентність викладача, висвітлюють його ґрунтовність його знання з навчальної дисципліни і майстерність її викладати, завойовувати симпатії студентів в умовах викладання навчального предмета кількома кваліфікованими колегами і своєчасно виконувати навчальну програму. Викладач, який отримав найвищий рейтинг у процесі оцінювання його педагогічної компетентності вважається найкращим. На думку американської дослідниці Я. Кохен визначення рейтингу педагогічної компетентності викладача майже не впливає кількість студентів. Вона підкреслює, що педагоги, які викладають навчальну дисципліну в аудиторіях з великою кількістю студентів, мають зовсім мало шансів отримати високий рейтинг оцінювання педагогічної компетентності, порівнюючи з викладачами-колегами, які працюють з незначною їх кількістю.

Адміністрація вищого навчального закладу

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

США високо оцінює викладачів, яких обирають студенти для викладання навчальних дисциплін та спецкурсів, бажаних для вивчення. Проте рейтинг оцінювання педагогічної компетентності таких викладачів може бути нижчим ніж його прогнозували тому, що базується лише на основі анкетування студентів. Я. Кохен проаналізувала відповіді студентів на запитання, які включено до анкети діагностування педагогічної діяльності викладачів і стверджує, що рейтинг оцінювання педагогічної компетентності викладачів, які викладають навчальну дисципліну для 120 студентів може бути нижчим, ніж рейтинг педагога, який навчає 15 осіб студентської молоді. Вона підрахувала, що середній арифметичний бал педагогічної компетентності викладачів, яких оцінювали 120 студентів становить 3,93, а тих педагогів, яких оцінювали 15 вихованців – 3,94. Викладач вважається кращим і має вищий рейтинг оцінювання своєї педагогічної компетентності за наявності більшого середнього арифметичного балу.

Таким чином, ми дійшли **висновку**, що педагогічну компетентність викладачів не варто оцінювати лише на основі тестування студентів, а бажано діагностувати її комплексно і враховувати думку експертів, відгуки батьків, колег, випускників та адміністрації ВНЗ тому, що це займає чинне місце в основі кадрової політики вищого навчального закладу США. Результати рейтингу оцінювання педагогічної компетентності викладачів впливають на службові підвищення педагогів, надбавки до їх заробітної плати, рішення щодо продовження контракту.

1. Высшая школа США. – М., ИНИОН, 1997. – 79 с.

2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В. Овчарук – К.: "КІС". – 2004. – 112 с. (Р.М. Бібік, Л.С. Ващенко, Л.І. Локшина, О.І. Пометун, О.Я. Савченко, С.Е. Трубачеві).

3. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідальність. Наукове видання / Я.Я. Болюбаш, І.Є. Булах, М.Р. Мруга, І.В. Філончук. – К.: Майстер клас, 2007. – 272 с.

4. Сластёнин В.А. Педагогіка: Учеб. Пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.А. Сластёнин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов. – М.: Издательский центр "Академия", 2005 – 576 с.

5. Cohen A. On the Effect of Class Size on the Evaluation of Lecturers' Performance // The American Statistician, November 1983. – Vol. 37. – № 4. – P. 331 – 333.

6. Laube H., Massoni K., Sprague J, and Ferber A. The Impact of Gender on the Evaluation of Teaching: What We Know and What We Can Do // NWSA Journal, 2007. – Vol. 19. – № 3. – P. 88 – 104.

7. Mitchell K.J., Robinson D., Plake B., Knowles K. Testing Teacher Candidates. The rile of licensure tests in improving teacher quality // Committee on assessment and Teacher Quality. National Research Council. – National Academy Press. Washigton, DC, 2003. – 460 p.

Стаття надійшла до редакції 21.10.2010

13 грудня 2010
ДЕНЬ СВЯТОГО
АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО

Андрій Первозванний був одним із дванадцяти апостолів, учнів Ісуса Христа. У православній церкві його називають Первозванним, оскільки, згідно з Євангелієм від Іоанна, Андрій був одним із двох перших мешканців Галілеї, яким Христос почав проповідувати своє вчення. Ім'я другого до нашого часу не дійшло. Згодом Андрій розповів про Ісуса своєму братові Симону (апостолові Петру) і привів його до Христа. Проте в Євангеліях від Матвія та від Марка подана інша версія, у них ідеться про те, що Христос зустрів першими одночасно і Петра, й Андрія.

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com